

TDIU20

Kursupplägg och Objektorientering

Eric Ekström

Institutionen för datavetenskap

- 1 **Kursinformation**
- 2 Klasser
- 3 Filuppdelning
- 4 Inkludering och kompilering
- 5 Objektorientering - Exempel
- 6 Undantag
- 7 Testning
- 8 Överlagring
- 9 Operatoröverlagring - Exempel
- 10 Övrigt (i mån av tid)

Mål

- Finns i sin helhet på kursplanen (återfinns via hemsidan)
- Objektorienterad C++
- Designa (skapa) enskilda klasser
- Designa (skapa) polymorfa klasshierarkier
- Testa implementation av klasser

Varför objektorientering

- Skapa (åter)användbara moduler
- Skapa ändringsbara moduler
- Skapa felsäkra moduler
- Främja enklare samarbete

Kursinnehåll

- 6 st föreläsningar
  - 1-3 Objektorientering
  - 4-5 Pekare och dynamiskt minne
  - 6 Arv och Polymorfi
- 3 laborationer
- 3 lektioner
- Tentamen

All information finns på kurshemsidan:

<https://www.ida.liu.se/~TDIU20/>

Personal

- Finns under “Kontaktinfo” på hemsidan
- Kursledare - Eric Ekström
- Examinator - Klas Arvidsson
- Kursassistent - Malte Nilsson
- Assistenterna
  - Malte Nilsson
  - Madeleine Nilsson
  - Eric Ekström
  - Love Arreborn

Komma i mål

- Följ kursens alla moment
- Hjälp varandra (vad hjälper och vad stjälper?)
- Fråga kursledare och examinator (det är därför vi är här!)
- Investera den nödvändiga tiden
  - 4hp motsvarar ca 106h
  - Kursen använder periodens 7 första veckor (15h per vecka)
  - Vad (i alla kurser) spara du till vecka 8 och tentaperioden?

Examination

- 3 Laborationer (LAB1)
  - Klockslag
  - Lista
  - Pacman
- Tentamen (DAT1)

Laborationer 3hp

- Arbeta i par (båda ansvariga för all er kod)
- Webreg för registrering och resultat
  - Anmälan senast första labbpasset
- Sendlab för kodinlämning
- Deadlines på hemsidan
- Bonus för redovisning innan deadline och väl genomförd komplettering

Ny laborationsuppgift

Tredje labben ersatt! Varför?

- Förvirrande tema
- Inte helt verklighetstroget
- Tråkig...

Ny laborationsuppgift

Tredje labben ersatt! Varför?

- Förvirrande tema
- Inte helt verklighetstroget
- Tråkig...

Nya uppgiften är att implementera en del av ett arkadspel.

- Samma kursinnehåll
- Mycket verklighetstroget!
- Roligt med grafiska saker!

Datortentamen 1hp

- I SU-salar
- Studentklient för frågor och inlämning
- Tentavakter för regler och ordning
- All information finns på hemsidan!

Nytt tentamensupplägg

Bedömningskriterier införs och bedömningen görs tydligare.

- Konsekvens: Alla delar av lärandemålen måste prövas på tentamen.

Nytt tentamensupplägg

Bedömningskriterier införs och bedömningen görs tydligare.

- Konsekvens: Alla delar av lärandemålen måste prövas på tentamen.

Nya upplägget är delat i två delar

- Del 1 - fyra små uppgifter (alla måste bedömas som godkända)
- Del 2 - två större uppgifter
  - Graderad bedömning med 0, 2 eller 3 poäng per uppgift.
  - 3p => 3:a, 4p => 4:a, 5p => 5:a

Läs på kurshemsidan!

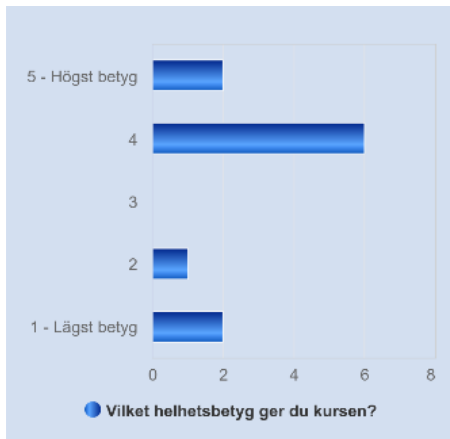
Bonussystem

Två bonussystem i kursen

- Bonusuppgifter - klara dessa för att tillgodoräkna motsvarande uppgift på tentamen.
- “Ligga i fas”-bonus
  - Gå på lektioner, lämna in i tid, godkänd lab inom 1 komplettering
  - 5 / 9 krävs för att få bonusen
  - 1 bonuspoäng på tentamens andra del

Återkoppling från tidigare år

- 11 % svarsfrekvens
- 4 fritextsvar
- Lektioner mycket uppskattade.
- Labbassistenter tillgängliga och svarar gärna på frågor.
- Upplevdes som ojämn rättning.
- Säg vad ni tycker! Svara på kursutvärderingen!

- 1 Kursinformation
- 2 Klasser**
- 3 Filuppdelning
- 4 Inkludering och kompilering
- 5 Objektorientering - Exempel
- 6 Undantag
- 7 Testning
- 8 Överlagring
- 9 Operatoröverlagring - Exempel
- 10 Övrigt (i mån av tid)

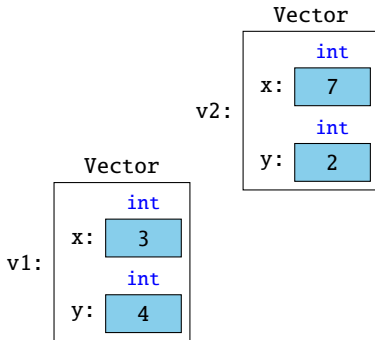
Klasser - repetition av aggregat

- En strukt är en egenskapad datatyp som består av flera andra data.

```
struct Vector
{
    int x;
    int y;
};

int main()
{
    Vector v1 {3, 4};
    Vector v2 {7, 2};

    cout << v1.x << endl;
    cout << v2.y << endl;
}
```


Klasser

Imperativt

```
struct Vector
{
    int x;
    int y;
};

int length(Vector const& v)
{
    return sqrt(v.x * v.x + v.y * v.y);
}

int main()
{
    Vector v {3, 4};
    cout << length(v) << endl;
}
```

Klasser

Imperativt

```
struct Vector
{
    int x;
    int y;
};

int length(Vector const& v)
{
    return sqrt(v.x * v.x + v.y * v.y);
}

int main()
{
    Vector v {3, 4};
    cout << length(v) << endl;
}
```

Objektorienterat

```
class Vector
{
public:
    int x;
    int y;

    int length() const
    {
        return sqrt(x * x + y * y);
    }
};

int main()
{
    Vector v {3, 4};
    cout << v.length() << endl;
}
```

Klasser

Ny terminologi:

- Klass
- Objekt / Instans
- Datamedlem (medlemsvariabel)
- Medlemsfunktion

Nya koncept:

- Synlighet och inkapsling: `public`, `private`
- Ändringsskydd på funktioner
- Hur vet vi vilken `x` och `y` det handlar om?

Objektorienterat

```
class Vector
{
public:
    int x;
    int y;

    int length() const
    {
        return sqrt(x * x + y * y);
    }
};

int main()
{
    Vector v {3, 4};
    cout << v.length() << endl;
}
```

Klasser

Klass

- En sammansatt datatyp
- Beskriver
  - hur en variabel skulle kunna se ut
  - vilken data variabeln ska ha
  - vilka funktioner som går att applicera på datan

```
class A
{
public:
    int x; char y;
    void foo();
};
```

Objekt

- En variabel
  - datatyp
  - namn
  - värde
- Har funktioner som opererar på datan

```
A a {1, 'c'};
a.foo();
```

Datamedlem

- En variabel inuti en klass
- Skapas och tas bort med varje klassobjekt
- Varje klassobjekt har en egen uppsättning datamedlemmar
- Representerar klassens datainnehåll
- Beskriver relationen “består av” eller “har”
- Är “global inom klassen”
- Kan skyddas från åtkomst “utifrån”
- Får startvärden via konstruktors datamedlemsinitieringslista!

Medlemsfunktion

- Funktion inuti en klass
- Funktionen tillhör klassen
- Kan endast anropas utifrån ett objekt
- Har automatiskt tillgång till objektets datamedlemmar (objektet skickas med till funktionen automatiskt)

Klasser - synlighet

- Innehållet i en klass kan placeras i:
  - `public` - synligt från annan programkod
  - `private` - endast synligt från funktioner som tillhör klassen
- Kompilatorn ser till att reglerna följs

```
class Vector
{
public:
    float length() const
    {
        return sqrt(x * x + y * y); // Ok
    }
private:
    int x;
    int y;
};

int main()
{
    Vector v {3, 5};
    v.x = 7; // Komplierar ej!
    cout << v.length() << v.x; // ???
}
```

Klasser - inkapsling

- Extern kod kan bara använda det som är publikt!
- Det är tydligt vad vi avser extern kod ska använda
- Vi kan ändra allt som är privat senare och övrig kod påverkas inte eftersom kompilatorn förbjudit att använda annat än publika medlemmar
- Vi kan förhindra att datamedlemmar får fel värden. Alla ändringar går kontrollerat via våra medlemsfunktioner

standard: Försök gör så mycket som möjligt privat!

Klasser - ändringsskydd

- Vi kan ange att en funktion inte kommer ändra på någon av objektets datamedlemmar
- Anges med `const` efter funktionsdeklarationen
- Avsaknat av `const` anger ATT funktionen ändrar objektet (även om den inte gör det)
- Förtydligar för den som skriver koden, den som använder koden, och kompilatorn kontrollerar.
- Viktigt för konstanta objekt (t.ex. `const&` på parametrar)

```
class Vector
{
public:
    float length() const;
};
```

Klasser - konstruktor

- En konstruktor är en speciell medlemsfunktion som anropas när ett objekt skapas
- Tanken är att vi i konstruktorn tilldelar datamedlemmarna sina värden
- Inget returvärde -> resultatet är ett skapat objekt
- Har alltid samma namn som klassen
- I medlemsinitieringslistan får datamedlemmarna sina värden

```
Vector(int init_x, int init_y)
: x { init_x }, y { init_y } // datamedlemsinitieringslista
{
  // Funktionsblock
}
```

Klasser - konstruktor

Varför inte bara sätta värden efter?

```
int main()
{
    Vector v {};
    v.x = 4;
    v.y = 5;
}
```

Klasser - konstruktor

Varför inte bara sätta värden efter?

```
int main()
{
    Vector v {};
    v.x = 4;
    v.y = 5;
}
```

Dåligt!

- Exponerar interna detaljer
- Ingen felkontroll
- Opraktiskt
- Bryter inkapsling

Klasser - konstruktor

- Kan vi ha flera olika konstruktörer?
- Vad händer om vi inte skapar en konstruktor?
  - Vi kommer alltid ha en konstruktor. Om vi inte anger en skapar kompilator en åt oss.

```
// Flera konstruktörer  
Vector();  
Vector(int x, int y);  
  
// default-konstruktor  
Vector() = default;
```

- 1 Kursinformation
- 2 Klasser
- 3 Filuppdelning**
- 4 Inkludering och kompilering
- 5 Objektorientering - Exempel
- 6 Undantag
- 7 Testning
- 8 Överlagring
- 9 Operatoröverlagring - Exempel
- 10 Övrigt (i mån av tid)

Filuppdelning

- Klassdeklaration i en headerfil (.h)

vector.h

```
class Vector
{
public:
    Vector(int x, int y);
    float length() const;
    void normalize();

private:
    int x;
    int y;
};
```

Filuppdelning

- Klassdeklaration i en headerfil (.h)
- Definition av medlemsfunktioner i en implementationsfil (.cc)

vector.h

```
class Vector
{
public:
    Vector(int x, int y);
    float length() const;
    void normalize();

private:
    int x;
    int y;
};
```

vector.cc

```
#include "vector.h"

float Vector::length() const
{
    return sqrt(x * x + y * y);
}

void Vector::normalize()
{
    float l { length() };
    x = x / l; y = y / l;
}
```

Filuppdelning

- Klassdeklaration i en headerfil (.h)
- Definition av medlemsfunktioner i en implementationsfil (.cc)
- main-funktion i ett huvudprogram (.cc)

main.cc

```
#include <iostream>
#include "vector.h"

int main()
{
    Vector v {3, 4};
    v.normalize();
    cout << v.length()
         << endl;
    return 0;
}
```

vector.h

```
class Vector
{
public:
    Vector(int x, int y);
    float length() const;
    void normalize();

private:
    int x;
    int y;
};
```

vector.cc

```
#include "vector.h"

float Vector::length() const
{
    return sqrt(x * x + y * y);
}

void Vector::normalize()
{
    float l { length() };
    x = x / l; y = y / l;
}
```

Filuppdelning

Varför lägger vi klassdeklarationen i en h-fil?

- h-filen blir ett gränssnitt som programmet (och programmeraren) kan vända sig till för att veta vad klassen kan göra.

Filuppdelning

Varför lägger vi klassdeklarationen i en h-fil?

- h-filen blir ett gränssnitt som programmet (och programmeraren) kan vända sig till för att veta vad klassen kan göra.
- Implementationsdetaljer är gömda. Vi ska inte behöva veta hur en klass fungerar för att använda den.

Filuppdelning

Varför lägger vi klassdeklarationen i en h-fil?

- h-filen blir ett gränssnitt som programmet (och programmeraren) kan vända sig till för att veta vad klassen kan göra.
- Implementationsdetaljer är gömda. Vi ska inte behöva veta hur en klass fungerar för att använda den.
- Vi undviker dubbla definitioner av medlemsfunktioner när vi inkluderar koden i andra filer.

- 1 Kursinformation
- 2 Klasser
- 3 Filuppdelning
- 4 Inkludering och kompilering**
- 5 Objektorientering - Exempel
- 6 Undantag
- 7 Testning
- 8 Överlagring
- 9 Operatoröverlagring - Exempel
- 10 Övrigt (i mån av tid)

Inkludering och kompilering

Hur får anropande programmet tillgång till definitionerna?

```
$ g++ main.cc  
/usr/bin/ld: /tmp/ccJZJjgm.o: in function 'main':  
/main.cc:12: undefined reference to 'Vector::length() const'  
collect2: error: ld returned 1 exit status
```


Inkludering och kompilering

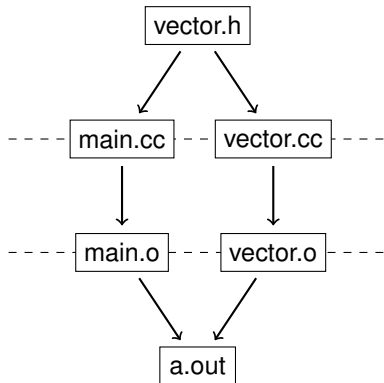
Hur får anropande programmet tillgång till definitionerna?

```
$ g++ main.cc  
/usr/bin/ld: /tmp/ccJZJjmm.o: in function 'main':  
/main.cc:12: undefined reference to 'Vector::length() const'  
collect2: error: ld returned 1 exit status
```

Vi måste kompilera vår implementationsfil också!

```
$ g++ main.cc vector.cc
```

Inkludering och kompilering

- Preprocessor - inkludering
- Kompilering - skapar kompilerade objekt-filer (.o)
- Länkning - länkar samman o-filer till ett körbart program

Inkludering och kompilering

- Alla cc-filer kompileras
- h-filer inkluderas
- Kompilera **aldrig** en h-fil!
  - Då genereras en .gch-fil som kompilator kommer använda i framtiden istället för er uppdaterade h-fil. Ta alltid bort filer med ändelse .gch!

Inkludering och kompilering

Vad händer om vi inkluderar samma fil två gånger?

```
using namespace std;
class Vector
{
    ...
};
```

```
#include "vector.h"
#include "vector.h"

int main()
{
    //..
}
```

Inkludering och kompilering

Vad händer om vi inkluderar samma fil två gånger?

```
using namespace std;
class Vector
{
    ...
};
```

```
#include "vector.h"
#include "vector.h"

int main()
{
    //..
}
```

```
using namespace std;
class Vector
{
    ...
};

#include "vector.h"

int main()
{
    //..
}
```

Inkludering och kompilering

Vad händer om vi inkluderar samma fil två gånger?

```
using namespace std;
class Vector
{
    ...
};
```

```
#include "vector.h"
#include "vector.h"

int main()
{
    //..
}
```

```
using namespace std;
class Vector
{
    ...
};

#include "vector.h"

int main()
{
    //..
}
```

```
using namespace std;
class Vector
{
    ...
};

using namespace std;
class Vector
{
    ...
};

int main()
{
    //..
}
```

Inkludering och kompilering

Vad händer om vi inkluderar samma fil två gånger?

```
using namespace std;
class Vector
{
    ...
};
```

```
#include "vector.h"
#include "vector.h"

int main()
{
    //..
}
```

```
using namespace std;
class Vector
{
    ...
};

#include "vector.h"

int main()
{
    //..
}
```

```
using namespace std;
class Vector
{
    ...
};

using namespace std;
class Vector
{
    ...
};

int main()
{
    //..
}
```

KOMPILERAR EJ!

Inkludering och kompilering

Vi behöver en header guard!

```
#ifndef VECTOR_H
#define VECTOR_H

class Vector
{
    ...
};

#endif
```

- Alla h-filer **ska** ha en header guard.
- Använd aldrig `using namespace std;` i en h-fil. Då tvingas alla som inkluderar vår fil att också `using namespace std;`

- 1 Kursinformation
- 2 Klasser
- 3 Filuppdelning
- 4 Inkludering och kompilering
- 5 Objektorientering - Exempel**
- 6 Undantag
- 7 Testning
- 8 Överlagring
- 9 Operatoröverlagring - Exempel
- 10 Övrigt (i mån av tid)

Exempel - Ett kortspel

- Vad behövs för att skapa ett kortspel?
  - Kort
  - Kortlek

Exempel - Ett kortspel

- Vad behövs för att skapa ett kortspel?
  - Kort
  - Kortlek
- Vad ska vi kunna göra med ett kort?
  - Vi skriver kod som använder ett kort!
- Vad ska vi göra med en kortlek?
  - Vi skriver kod som använder en kortlek!

Exempel - Huvudprogram

```
int main()
{
    Deck deck1{};
    deck1.shuffle();
    while( ! deck1.is_empty() )
    {
        Card card1{ deck1.draw() };
        std::cout << card1.to_string() << std::endl;
    }
}
```

Exempel - Skapa klasser

När vi fått ett hum om hur huvudprogrammet behöver använda kort och kortlek kan vi börja skapa klasser.

- Vilka datamedlemmar behövs?
- Vilka medlemsfunktioner behövs?
- Hur hindrar vi användaren från att göra fel?
- Hur underlättar vi för oss att göra rätt senare?

Exempel - Headerfil

Card.h

```
class Card
{
public:
    Card(std::string const& s, int v);

    int get_value() const;

    bool is_red() const;

    std::string to_string() const;

private:
    std::string suit;
    int value;
};
```

Exempel - Implementationsfil

Card.cc

```
Card::Card(std::string const& s, int v)
: suit{s}, value{v}
{}

bool Card::is_red() const
{
    return (suit == "hearts" || suit == "diamonds");
}
```

main.cc

```
int main()
{
    Card ace{"hearts", 1};
    Card ring{"one to rule them all", 99};
}
```

- 1 Kursinformation
- 2 Klasser
- 3 Filuppdelning
- 4 Inkludering och kompilering
- 5 Objektorientering - Exempel
- 6 Undantag**
- 7 Testning
- 8 Överlagring
- 9 Operatoröverlagring - Exempel
- 10 Övrigt (i mån av tid)

Undantag

Hur ska en programkomponent signalera till en annan att de värden komponenten fått att arbeta med inte är användbara?

- I första hand, se till att programmet inte kompilerar!
  - Välj bra datatyper så att det endast går att skicka in korrekt data.
- I andra hand, kasta ett undantag!

Undantag - kasta

Om ett undantag kastas avbryts den nuvarande funktionen och den anropande funktionen får en notis om att ett undantag kastades. Denna måste då fånga undantaget eller kasta om undantaget.

```
throw std::logic_error("Ett meddelande");  
  
throw std::runtime_error("Ett meddelande");
```

Om ett undantag kastas i main() avbryts körningen:

```
terminate called after throwing an instance of 'std::logic_error'  
what(): Ett meddelande  
Aborted (core dumped)
```

Undantag - fånga

“Kör instruktionerna i block1. Om det där kastas ett undantag, avbryt block1 och kör instruktionerna i block2.”

```
int main()
{
    try
    {
        // block1
    }
    catch(std::exception& e) //Fångar alla standard-undantag
    {
        // block2
    }
}
```

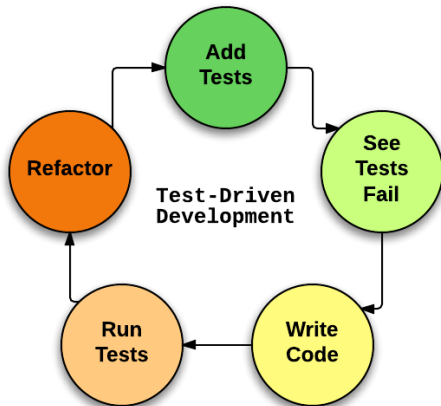
Undantag - exempel

```
int factorial(int i)
{
    if (i < 0)    throw std::logic_error("can't compute that!");
    if (i <= 1)  return 1;
    else        return factorial(i - 1) * i;
}
```

```
int main()
{
    try
    {
        int x { factorial(3) };
        int y { factorial(-5) };
        cout << y << endl;
    }
    catch(std::exception& e)
    {
        std::cout << "Error: " << e.what() << std::endl;
    }
}
```

- 1 Kursinformation
- 2 Klasser
- 3 Filuppdelning
- 4 Inkludering och kompilering
- 5 Objektorientering - Exempel
- 6 Undantag
- 7 Testning**
- 8 Överlagring
- 9 Operatoröverlagring - Exempel
- 10 Övrigt (i mån av tid)

Testdriven utveckling (TDD)

Catch

```
#include "catch.hpp"
#include <stdexcept>

int factorial(int i)
{
    if (i < 0)    throw std::logic_error("can't compute that!");
    if (i <= 1)  return 1;
    else        return factorial(i - 1) * i;
}

TEST_CASE( "Test factorial() function" )
{
    CHECK( factorial(1) == 1 );
    CHECK( factorial(3) == 6 );

    CHECK_FALSE( factorial(1) == 2 );

    CHECK_THROWS( factorial(-1) );
}
```

Testa med Catch

- Behöver testramverket catch:
  - `catch.hpp`, `test_main.cc`
  - Finns i givna filer på kurshemsidan.
- Behöver testfil och tillhörande kod som ska testas.

Kompilera koden som vanligt.

*.cc och *.cpp kompileras. *.h, *.hh och *.hpp inkluderas!

```
w++17 test_main.cc kod_test.cc kod.cc  
./a.out
```

```
=====
```

```
All tests passed(89 assertions in 14 test cases)
```


Snabbare kompilering

Kompilera `test_main.cc` separat. Detta görs bara en gång:

```
w++17 -c test_main.cc
```

- `-c` utför endast kompilering, ej länkning. Genererar en objektfil

Kompilera övriga filer och länka in `test_main.o`:

```
w++17 test_main.o kod_test.cc kod.cc
```

- 1 Kursinformation
- 2 Klasser
- 3 Filuppdelning
- 4 Inkludering och kompilering
- 5 Objektorientering - Exempel
- 6 Undantag
- 7 Testning
- 8 Överlagring**
- 9 Operatoröverlagring - Exempel
- 10 Övrigt (i mån av tid)

Funktionsöverlagring

- I C++ kan flera funktioner ha samma namn
- Antal parametrar och deras typer avgör vilken som anropas
- Kompilatorn väljer den som matchar

```
int triangle_area(int base, int height);           // v1
int triangle_area(int sidel, int side2, int side3); // v2
int triangle_area(int sidel, int side2, double angle); // v3
```

```
cout << triangle_area(1, 1);           // v1 anropas
cout << triangle_area(1, 1, 1);        // v2 anropas
cout << triangle_area(1, 1, 1.0);      // v3 anropas
```

Funktioner - default-argument

Ibland vill vi att en parameter alltid ska få ett visst värde, om vi inte anger något annat.

- vi sätter ett default-argument på den parametern
- parametrar med default-argument måste ligga sist i parameterlistan
- default-argument anges endast i deklARATIONEN av en funktion.
Ej vid definition

```
void setfill(char fill_char = ' ');
```

```
setfill('*'); // fyll ut med '*'  
setfill();   // fyll ut med ' '
```

Operatoröverlagring

Hur kan vi addera två vektorer och skriva ut resultatet?

```
Vector v1 {3, 4};  
Vector v2 {2, 5};  
  
Vector v3 { v1 + v2 };  
  
cout << v3 << endl;
```

KOMPILERAR EJ!

Operatoröverlagring

Hur fungerar strängaddition? Hur vet kompilatorn vad som ska göras?

```
string s1 {"c++ är "};  
string s2 {"bäst!"};  
  
string s3 { s1 + s2 };  
cout << s3 << endl;
```

Operatoröverlagring

Hur fungerar strängaddition? Hur vet kompilatorn vad som ska göras?

```
string s1 {"c++ är "};  
string s2 {"bäst!"};  
  
string s3 { s1 + s2 };  
cout << s3 << endl;
```

Det finns en funktion!

```
string operator+(string const& lhs, string const& rhs)  
{  
    // slå ihop två strängar  
}
```

Operatoröverlagring

```
Vector v3 { v1 + v2 };  
// ekvivalent med  
Vector v3 { operator+(v1, v2) };
```

Hur skulle funktionsdeklarationen för `operator+` se ut i vårt fall?

Operatoröverlagring

```
Vector v3 { v1 + v2 };  
// ekvivalent med  
Vector v3 { operator+(v1, v2) };
```

Hur skulle funktionsdeklarationen för `operator+` se ut i vårt fall?

```
Vector operator+(Vector const& lhs, Vector const& rhs)  
{  
    // Implementera vektor-addition!  
}
```

Operatoröverlagring

Det går också att skapa en operator som en medlem:

```
v1 + v2;  
// ekvivalent med  
v1.operator+(v2);
```

Hur skulle vår funktionsdeklaration se ut om det var en medlemsfunktion?

Operatoröverlagring

Det går också att skapa en operator som en medlem:

```
v1 + v2;  
// ekvivalent med  
v1.operator+(v2);
```

Hur skulle vår funktionsdeklaration se ut om det var en medlemsfunktion?

```
Vector Vector::operator+(Vector const& rhs) const  
{  
    // Implementera vektor-addition!  
}
```

Var är lhs? Varför är funktionen const?

Operatoröverlagring

Två sätt att skriva en operator:

```
[returtyp] operator[symbol]([left], [right])  
{  
  // Instruktioner  
  [retursats]  
}
```

```
[returtyp] [klass]::operator[symbol]([right])  
{  
  // Instruktioner  
  [retursats]  
}
```

Operatoröverlagring

Vilken variant ska man välja när?

- Båda är okej. Välj den ni vill, men var så konsekventa det går!
- Det finns dock stunder då vi tvingas välja alternativ 1:
  - Om operanden på vänster sida är av en typ vi inte kan styra över.

```
Vector v {3, 4};  
v = 2 * v; // 2.operator*(v) fungerar ej!
```

Operatoröverlagring

På [cppreference](#) kan vi se hur operatorer ska vara implementerade.

Övning: Hur ser funktionsdeklarationerna ut för de två olika fallen av `operator<<`? Vilken av dem är genomförbar?

```
Vector v1 {3, 4};  
Vector v2 {2, 5};  
  
cout << v1 << v2 << endl;
```

Operatoröverlagring

På [cppreference](#) kan vi se hur operatorer ska vara implementerade.

Övning: Hur ser funktionsdeklarationerna ut för de två olika fallen av `operator<<`? Vilken av dem är genomförbar?

```
Vector v1 {3, 4};  
Vector v2 {2, 5};  
  
cout << v1 << v2 << endl;
```

```
ostream& ostream::operator<<(Vector const& rhs);  
ostream& operator<<(ostream& os, Vector const& rhs);
```

Operatoröverlagring

Hur ska vi använda operatoröverlagring?

- Använd operatoröverlagring om det
  - är naturligt och väntat
  - inte har några bieffekter
- Använd endast en operator till sitt tänkta ändamål
- Härma beteendet av andra operatörer i C++

- 1 Kursinformation
- 2 Klasser
- 3 Filuppdelning
- 4 Inkludering och kompilering
- 5 Objektorientering - Exempel
- 6 Undantag
- 7 Testning
- 8 Överlagring
- 9 **Operatoröverlagring - Exempel**
- 10 Övrigt (i mån av tid)

TODO

TODO

- 1 Kursinformation
- 2 Klasser
- 3 Filuppdelning
- 4 Inkludering och kompilering
- 5 Objektorientering - Exempel
- 6 Undantag
- 7 Testning
- 8 Överlagring
- 9 Operatoröverlagring - Exempel
- 10 Övrigt (i mån av tid)

Mer om datamedlemmar

- Datamedlemmar kan vara
  - konstanta
  - referenser
- men endast om de initieras med datamedlemsinitieringslistan

```
class CR_Example
{
public:
    CR_Example(int& r, int c)
        : ref {r}, con{c}
    {
        ref = 5; // x = 5
        con = 2; // fel!
    }
private:
    int& ref;
    const int con;
};

int main()
{
    int x {};
    CR_Example y {x, 1};
}
```

Konvertering med strömoperator

```
#include <sstream>

std::string to_string(T const& data)
{
    std::ostringstream oss{};
    os << data;
    return oss.str();
}

T from_string(std::string const& str)
{
    std::istringstream iss{str};
    T data;
    iss >> data;
    return data;
}
```

Namnrymd

- Funktioner och klasser kan placeras i en namnrymd.
- Namnet på namnrymden måste användas för att komma åt medlemmarna
- Används för att undvika namnkollisioner och för utbytbarhet
- std är ett exempel

```
namespace my
{
    //Definitioner
}
using namespace my;
using std::cout;
```

Namnrymd

```
namespace fast_math
{
    double sin(double radians);
    double cos(double radians);
}

namespace accurate_math
{
    double sin(double radians);
    double cos(double radians);
}
```

```
#include <iostream>
#include "math.h"

using namespace std;
//välj implementation
using namespace fast_math;

int main()
{
    cout << sin(0) << cos(0) << endl;
}
```

Typalias

```
using natural = unsigned long;  
using suit_name = std::string;  
using card == std::pair<suit, int>  
using deck = std::vector<card>
```

Varför?

- Mindre att skriva
- Mer beskrivande namn
- ett ställe att ändra på senare

Vänner

- Vändeklaration i klass
  - Kan ge en funktion skriven utanför klassen eller skriven i en annan klass tillgång till privata datamedlemmar.
  - Kan ge en annan klass tillgång till privata datamedlemmar.
- Den som skriver klassen bestämmer genom att lägga till en vändeklaration inuti klassen.
- Definition/impementation sker utanför klassen som en icke-medlem.
- **ANVÄND INTE I LAB!** -> Det bryter inkapsling.

www.liu.se